

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21900 - Fonaments de la Societat Contemporània / 20
Titulació	Grau d'Educació Social - Primer curs Grau de Pedagogia (Pla 2016) - Primer curs Grau de Treball Social - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
María Gómez Garrido maria.gomez@uib.es	12:00	13:00	Dimecres	10/09/2018	11/02/2019	BG07 Ramon Llull
	19:00	20:00	Dimecres	12/09/2018	19/12/2018	Despatx AB 07 Sala 2. Edifici Ramon Llull
Maria del Carmen Muñoz González c.munoz@uib.eu	19:00	20:00	Dijous	14/02/2019	30/05/2019	Despatx AB 07 Sala 2. Edifici Ramon Llull

Contextualització

La assignatura s'inclou al mòdul Processos i problemes sobre els que actua el Treball Social i a la matèria titulada Estructura, desigualtat i exclusió social que s'estructura en quatre assignatures obligatòries i dues optatives. Les assignatures obligatòries son:

- Fonaments de la societat contemporània
- Estructura, desigualtat i exclusió social
- Intervenció social enfront situacions de maltractaments
- Intervenció social enfront la conducta delictiva

L'assignatura Fonaments de la societat contemporània està programada en el primer semestre de primer curs com una assignatura de formació bàsica.

El conjunt de les assignatures de la matèria es considera que completen la formació específica en la primera part de la carrera.

Requisits

Guia docent

No hi ha requisits

Competències

Específiques

- * Capacitat d'obtenció i anàlisi de documentació rellevant per a la intervenció .
- * Capacitat de resolució de situacions de risc prèvia identificació i definició de la naturalesa de les mateixes .

Genèriques

- * Capacitat de comprensió i anàlisi crítica de les estructures socials de la societat actual, així com el contextos i processos de canvi i els efectes que les desigualtats socials generen .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura Fonaments de la Societat Contemporània és una introducció a la societat actual. Es tracta d'una primera mirada al món que ens envolta - en el qual la futura treballadora o el treballador social realitzaran la seva activitat professional - des d'un punt de vista sociològic. És important assenyalar que el material tractat té el seu focus en la societat contemporània *occidental*. Àdhuc vivint en un món globalitzat hi ha societats amb patrons diferents al món europeu, i occidental en general, que no estan incloses al programa d'aquesta assignatura. No obstant això, en la mesura del possible farem referència a elles, bé per contrastar i d'aquesta manera obtenir una imatge antropològica més complexa, que eviti posicions etnocèntriques, bé per observar els impactes que la globalització està tenint en tot el planeta.

Continguts temàtics

Mòdul 1.: Societat: estructures e institucions socials.

Tema 1.: Individu i societat

La realitat social i la investigació social. La relació entre individu i societat. Els grups socials. Diferenciació i desigualtat. Comunitat i societat.

Tema 2.: La socialització

La socialització com a procés. Tipus de socialització. Els agents socialitzadors.

Tema 3.: La família

Estructures familiars. La segona transició de la família. Família i noves formes de convivència. Família, desigualtat de gènere i violència.

Tema 4.: Gènere: igualtat i diversitat

Sexe i gènere. El patriarcat i la dominació masculina. Feminismes. Repensar les identitats de gènere: els moviments LGTBIQA

Tema 5.: L'Estat i la societat civil

Guia docent

La formació dels Estats-nacions. L'Estat liberal, l'estat socialista i l'Estat del benestar. La configuració de la ciutadania: els drets civils, polítiques i socials. La societat civil. Participació col·lectiva i democràcia. Els nous moviments socials i les organitzacions no governamentals. Tercer sector i voluntariat.

Mòdul 2: Tendències del canvi social i problemàtiques socials contemporànies

Tema 6: La cultura al món actual

Cultura i societat. Identitat: condicionants estructurals i processos de construcció simbòliques (gènere, classe, ètnia). Pràctiques discursives i violència simbòlica. Les societats multiculturals i la ciutadania: perspectives postcoloniales.

Tema 7: La globalització i la societat de la informació

La globalització. Societat postindustrial, societat de la informació i del coneixement. La societat xarxa. La nova divisió internacional del treball. Principals transformacions socials. Conexió i aïllament en la societat xarxa: debilitament dels vincles socials.

Tema 8: Principals transformacions socials i demogràfiques

L'envelliment de la població. Les migracions internacionals. Transformacions en l'estructura ocupacional i en el mercat de treball.

Tema 9: Diferenciació i desigualtat social

Desigualtats socials, divisió social del treball, estratificació social i estructura de classes. Mobilitat social. Principals eixos de desigualtats en el món, Espanya i a les Illes Balears. Diverses formes d'expressió del conflicte.

Tema 10: Necessitats socials, pobresa i exclusió

Les necessitats socials. El concepte de qualitat de vida i benestar social. Formes de medicació. L'índex de desenvolupament humà. Conceptes de pobresa i exclusió. Dimensions i caracterització actual als països del nord.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Introducció i desenvolupament dels temes bàsics de l'assignatura, encara que no es tracta d'una mera exposició de temes, aquesta exposició s'ha d'acompanyar amb debats i classes participatives. També es dedicaran sessions al comentari i preparació de lectures avaluable.	34
Seminaris i tallers		Grup mitjà (M)	Discussió de lectures i comentaris a partir del visionat de documentals relacionants amb els continguts de l'assignatura. Alguns d'aquests seminaris seran conferències de persones expertes en una matèria. Es realitzaran resums amb reflexions pròpies a partir de les mateixes.	24
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	La finalitat és validar l'avaluació continuada i avaluar l'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne en funció del objectius de l'assignatura.	2

Guia docent

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Comentari de lectures, de documentals i seminaris	L'estudiant rebrà unes pautes per a elaborar un comentari per escrit de les lectures y/o documentals, i memòries dels seminaris que haurà de lliurar al Campus Extens.	30
Estudi i treball autònom individual	Estudi autònom dels continguts de l'assignatura	Lectura, anàlisi i comprensió de les lectures i materials proposats per fer propis les continguts de l'assignatura.	35
Estudi i treball autònom en grup	Treball en petit grup	El grup ha d'escriure un treball, en forma d'article (unes 6.000 paraules) sobre un tema clau relatiu als continguts de l'assignatura a partir d'una petita recerca.	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Seminaris i tallers

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Discussió de lectures i comentaris a partir del visionat de documentals relacionants amb els continguts de l'assignatura. Alguns d'aquests seminaris seran conferències de persones expertes en una matèria. Es realitzaran resums amb reflexions pròpies a partir de les mateixes.
Criteris d'avaluació	La finalitat és debatre en el grup i eventualment amb experts problemàtiques relacionades amb la matèria. La metodologia consistirà en presentació de lectures per grups i/o visionat de documentals i posterior debat. S'avaluarà la participació i el lliurament de pràctiques.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	La finalitat és validar l'avaluació continuada i avaluar l'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne en funció dels objectius de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Es realitzarà una prova presencial per validar l'avaluació continuada al finalitzar el semestre (avaluació complementària). El sistema de qualificacions aplicat per l'assignatura s'expressarà mitjançant qualificació numèrica d'acord amb l'establert en l'article 5 del Reial decret 1125/2003 de 5 de setembre (BOE 18 de setembre), pel qual s'estableix el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions en les titulacions universitàries de caràcter oficial i vàlidesa en tot el territori nacional. Obtenir un mínim de qualificació de 5 a l'examen.

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Comentari de lectures, de documentals i seminaris

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'estudiant rebrà unes pautes per a elaborar un comentari escrit de les lectures i/o documentals, i memòries dels seminaris que haurà de lliurar al Campus Extens.
Criteris d'avaluació	En haver rebut les pautes de reflexió, s'hauran de lliurar per Campus Extens 2 exercicis de comentari d'un màxim de 1000 paraules. Els treballs seran qualificats entre 0 i 10 punts. Són exercicis d'avaluació continuada.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Treball en petit grup

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	El grup ha d'escriure un treball, en forma d'article (unes 6.000 paraules) sobre un tema clau relatiu als continguts de l'assignatura a partir d'una petita recerca.
Criteris d'avaluació	El grup ha d'escriure un breu treball (entre 3.000 i 5.000 paraules), correctament redactat, amb cites d'autors, referències i la resta de requisits en aquests tipus de treballs. Entregar la primera part dins el termini establert (Desembre) i la segona part en gener (just abans de l'avaluació complementària). Cal obtenir una qualificació mínima de 5.

Guia docent

Percentatge de la qualificació final: 25%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Berger, P. (2004). *Invitació a la Sociologia*. Barcelona: Herder.
- Giddens, A. (2008): *Sociologia*. Madrid: Alianza.
- Macionis, John J. i Plummer, Ken (2007): *Sociologia*. Madrid: Pearsons.

Bibliografia complementària

- Bourdieu, P. (1998) *La dominación masculina*. Barcelona: Anagrama.
- Bourdieu, P. (1999). *La miseria del mundo*. Madrid: Akal.
- Bourdieu, P. (2000). *La distinción*. Madrid: Taurus.
- Butler, J. (2006). *Deshacer el género*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Castel, Robert (1997). *La metamorfosis de la cuestión social. Una crónica del salariado*. Barcelona, Paidós.
- Castells, M. (1997). *La era de la Información. Economía, sociedad y cultura*. Madrid: Alianza.
- Elias, N. (1982). *Sociología fundamental*. Barcelona: Gedisa.
- Elias, N. (2000) *La sociedad de los individuos: ensayos*. Barcelona: Península.
- Esping-Andersen, G. (2000) *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*. Barcelona: Ariel.
- Fanon, F. (2009) [1952] *Piel negra, máscaras blancas*. Madrid: Akal.
- Fericgla, J.M. (2002) *Envejecer: una antropología de la ancianidad*. Barcelona: Herder.
- Foucault, M. (1990) *Tecnologías del yo*. Barcelona: Paidós.
- González, J.J. y Requena, M. (2005). *Tres décadas de cambio social en España*. Madrid: Alianza.
- Kerbo (2003) *Estratificación social, y desigualdad. El conflicto de clases en perspectiva histórica, comparada y global*. Madrid: McGraw-Hill
- Marshall, T.H. (1997) [1949] "Ciudadanía y clase social", *Revista española de investigaciones sociológicas*, Nº 49, pp. 297 – 344.
- Miguélez i altres. (1997): *Desigualtat i canvi*. Barcelona: Proa.
- Mulet, B. i Munar, A. M. (2001): "La Globalització cultural", *Taula*, Nº 35-36. pp. 93-103.
- Precarias a la deriva (2004). *A la deriva por los circuitos de la precariedad femenina*. Madrid, Traficantes de sueños.
- Ribas Mateos, Natalia (2004): *Una invitación a la sociología de las migraciones*. Edit. Bellaterra, Barcelona.
- Rifkin, J. (1996) *El fin del trabajo*. Barcelona: Paidós.
- Sassen, A. (2007) *Una sociología de la globalización*. Barcelona: Katz.
- Sennett, R. (2000) *La corrosión del carácter*. Madrid: Anagrama.
- Waldinger, R. (2011) "Transformar a los inmigrantes en nacionales: el caso de los Estados Unidos", *Empiria*, Nº22, pp. 191 – 204.
- Willis, P. (2008). *Aprendiendo a trabajar. Cómo los chicos de clase obrera consiguen trabajos de clase obrera*. Madrid: Akal.

Guia docent

Zanfrini, L. (2006) *La convivència interètnica*. Madrid: Alianza.

Altres recursos

Dossier de l'assignatura.
Recursos al Campus extens.

